

FoU-statistikk 2017 - 28.03.2019¹

Fortsatt sterk vekst i Norges FoU-innsats

Kaja Wendt

Endelige tall viser at utgifter til forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge utgjorde over 69 milliarder kroner i 2017. Dette gir en vekst i FoU-innsatsen på nærmere 6 milliarder kroner fra 2016. FoU-utgiftenes andel av BNP økte fra 2,03 til 2,09 prosent. Det ble utført 46 200 FoU-årsverk i 2017 - om lag 2 300 flere enn i 2016.

De siste årenes positive utvikling i Norges samlede FoU-innsats fortsetter. FoU-veksten er sterkere i 2017 enn i 2016, men ikke like høy som i 2015. Lønn og andre driftsutgifter utgjorde 93 prosent av samlede FoU-utgifter i 2017, mens den prosentvise veksten var sterkere for kapitalutgiftene.

Ulik utvikling i de FoU-utførende sektorene

Målt i faste priser² var det en beregnet vekst i totale FoU-utgifter på 7,3 prosent. Realveksten i FoU-utgiftene var høyest i universitets- og høyskolesektoren (10,7 prosent), fulgt av næringslivet (7,0 prosent) og instituttsektoren (2,7 prosent). Helseforetakene hadde en realvekst i FoU-utgiftene fra 2016 til 2017 på 2,4 prosent.

I næringslivet er det driftsutgiftene som har den sterkeste veksten, mens det var en realnedgang i kapitalutgiftene. 74 prosent av næringslivets FoU-aktivitet finansieres med foretakenes egne midler, det gir en økning på 9 prosent. IT-tjenester er den største FoU-

FoU-utgifter i 2015, 2016 og 2017 etter sektor for utførelse. Mill. kr. Løpende priser.

Sektor	2015	2016	2017	Endring mill. kr 2016-2017	Endring % 2016-2017
Næringslivet	27 783	29 489	31 990	2 501	8,5
Universtitets- og høyskolesektoren	18 709	20 636	23 322	2 686	13,0
Instituttsektoren	13 718	13 220	13 864	644	4,9
Totalt	60 210	63 345	69 176	5 831	9,2
<i>herav helseforetak</i>	4 007	4 187	4 377	190	4,5
Andel av BNP i %	1,93	2,03	2,09		

Kilde: FoU-statistikk, NIFU og SSB

1. Nedjustering av FoU-årsverk i universitets- og høyskolesektoren.
2. Det er her lagt til grunn indekser på 1,4 prosent for næringslivet og 2,1 prosent for øvrige sektorer.

næringen med 5,7 milliarder kroner. Utvinning av råolje og naturgass har hatt synkende FoU-kostnader siden 2013 (1,7 milliarder kroner i 2017). Fiskeoppdrett satser mer på FoU og hadde i 2017 over 1 milliard i FoU-kostnader. Næringslivets FoU er nærmere beskrevet på [SSBs web-sider](#).

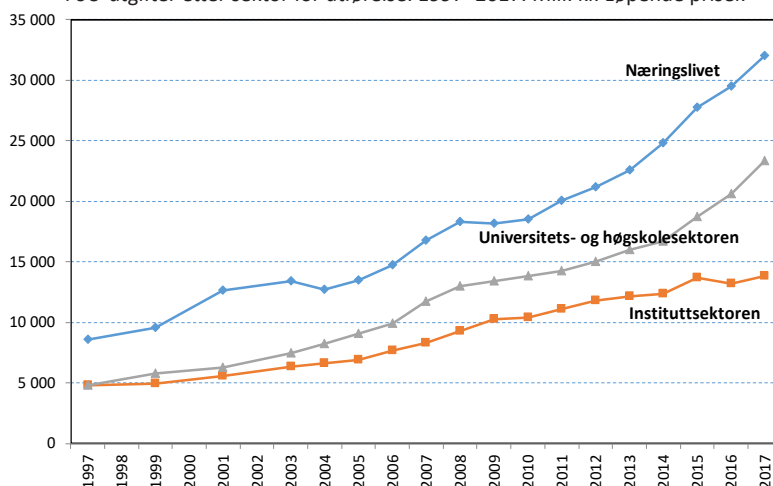
I universitets- og høyskolesektoren økte kapitalutgiftene mer enn driftsutgiftene, noe særlig byggeaktiviteten i forbindelse med samlokaliseringen av NMBU på Ås bidro til. Til grunn for FoU-statistikken i universitets- og høyskolesektoren ligger resultatene fra en ny tidsbruksundersøkelse som viste at de ansatte i sektoren bruker en høyere andel av sin arbeidstid til FoU. Endringene som følge av dette utgjorde om lag 700 millioner kroner av veksten.

En stor del av økningen i instituttsektorens FoU-utgifter kan tilskrives vekst i kapitalutgiftene, mens

utgifter til lønn og andre driftsutgifter hadde en nominell vekst på 3 prosent.

For helseforetakene, som i FoU-statistisk sammenheng inngår i universitets- og høyskolesektoren (universitetssykehus) og instituttsektoren (øvrige helseforetak og private ideelle sykehus), er den samlede veksten i FoU-utgiftene knyttet til lønn og andre driftsutgifter, mens kapitalutgiftene til FoU reduseres i 2017. FoU-utgiftene til vitenskapelig utstyr mer enn halveres.

FoU-utgifter etter sektor for utførelse. 1997–2017. Mill. kr. Løpende priser.

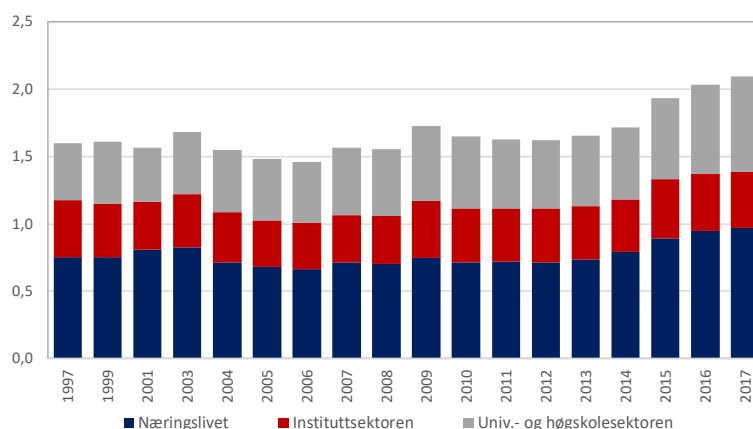

Kilde: FoU-statistikk, NIFU og SSB

Økning i FoU-utgiftenes andel av BNP

FoU-utgiftene i 2017 er beregnet å utgjøre 2,09 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP). Dette er en økning i forhold til 2016, da andelen var 2,03 prosent. Det er også vekst i anslaget for BNP i 2017, slik at den økte andelen FoU-utgifter av BNP først og fremst skyldes sterk vekst i FoU-utgiftene og ikke en nedgang/nullvekst i BNP, som i 2016 og 2015.

Totale FoU-utgifter som andel av BNP etter sektor for utførelse. 1997–2017. Prosent.

Kilde: FoU-statistikk, NIFU og SSB

2 300 flere FoU-årsverk

I 2017 ble det utført 46 200 FoU-årsverk i Norge, som var 2 300 flere enn i 2016, dvs. 5,3 prosent. Den tilsvarende veksten i 2016 var på 1 500 FoU-årsverk. Næringslivet stod for 46 prosent av FoU-årsverkene, mens henholdsvis 34 og 20 prosent ble utført i universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren. Blant de tre FoU-utførende sektorene hadde næringslivet størst

vekst i FoU-årsverkene fra 2016 til 2017, etterfulgt av universitets- og høyskolesektoren. Antall FoU-årsverk i instituttsektoren var så godt som uendret.

Helseforetakene stod for nær 8 prosent av de totale FoU-årsverkene i 2017, omtrent samme andel som i 2016. Veksten i FoU-årsverk var sterkere i 2017 enn i 2016.

FoU-årsverk i 2015, 2016 og 2017 etter sektor for utførelse. Antall og prosent.

Sektor	2015	2016	2017	Endring antall 2016-2017	Endring % 2016-2017
Næringslivet	19 087	19 616	21 205	1 589	8,1
Universitets- og høyskolesektoren	13 952	14 937	1 5675	738	8,6
Instituttsektoren	9 370	9 365	9 335	-30	-0,3
Totalt	42 409	43 918	46 235	2 317	5,3
<i>herav helseforetak</i>	3 218	3 252	3 510	258	7,9

Kilde: FoU-statistikk, NIFU og SSB

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge utarbeides av NIFU og SSB etter avtale med Norges forskningsråd. I NIFUs [FoU-statistikkbanken](#) gis brukerne mulighet til selv å velge tabeller og data. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av [Statistisk sentralbyrå](#).

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. I universitets- og høyskolesektoren er det hovedundersøkelse annethvert år (oddetallsår). NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen og inngår i OECDs og Eurostats databaser for Science & Technology.

Forespørsler om universitets- og høyskolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifu.no, tlf. 996 31 554, om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 960 94 042, og om helseforetakene til Ole.Wiig@nifu.no, tlf. 960 94 024. For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

NIFU

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in
Innovation, Research and Education

NIFU tilbyr handlings- og beslutningsorientert forskning til offentlig og privat sektor. Forskningen omfatter hele det kunnskapspolitiske området – fra grunnopplæring, via høyere utdanning til forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i arbeidslivet. Instituttet har i tillegg nasjonalt ansvar for produksjon, analyse og formidling av statistikk og indikatorer for det norske FoU- og innovasjonssystemet.

NIFU
PB 2815 Tøyen, NO-0608 Oslo
www.nifu.no | post@nifu.no